

Гапчак Т.Г.

Вінницький національний аграрний університет

Місце транспорту в забезпеченні логістики

Роль і значення транспорту закріплено статтею 1 Закону України „Про транспорт”[1], в якій визначається, що транспорт є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва, яка покликана задовольнити потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях.

У визначенні ролі транспортного процесу в загальному процесі суспільного відтворення вагомий внесок зробили такі відомі дослідники як Крикавський Є. В., Чухрай Н. І., Лукінський В.С., Бережний В.І. та інші.

Динаміка розширення ринку транспортно-логістичних послуг, що спостерігається останнім часом, відкриття нових логістичних терміналів, посилення суперництва між операторами сприяють зростанню потреби в комплексному вирішенні транспортно-логістичних завдань в цілях ефективнішого обслуговування клієнтів.

Транспорт в економіці країни відіграє важливу самостійну роль саме як єдина національна транспортна система, що виконує перевізну роботу, доставляючи засоби виробництва на підприємства, бере участь в цехових, міжцехових перевезеннях і, нарешті, доставляючи готову продукцію до місця споживання. Велика роль транспорту і в мобілізаційних функціях при особливих умовах. Вантажні перевезення для логістики являють найбільший інтерес. Роль транспорту настільки велика, що коло питань, які стосуються цієї ключової комплексної логістичної активності, виділене у предмет вивчення спеціальної дисципліни – транспортної логістики [4]. Місце транспорту в забезпеченні логістики зображено на рис.1.

Транспорт у системі логістики відіграє двояку роль: по-перше, він присутній

як складова частина або компонент у основних функціональних областях логістики (закупівельній, виробничій, розподільчій); по-друге, транспорт є однією із галузей економіки, у якій також розвивається підприємницька діяльність: транспорт пропонує на ринку товарів і послуг свою продукцію - транспортні послуги, за які отримує доходи і має прибуток.

Рис.1 Місце підсистеми транспорту в забезпеченні логістики

Останні дослідження в сфері логістичних процесів свідчать про стійке зростання українського ринку транспортно-логістичних послуг.

Тенденція до збільшення внутрішнього попиту на товари народного споживання також сприяє зростанню внутрішньо міських, міжміських і міжнародних вантажоперевезень, що у свою чергу сприяє підвищенню інтенсивності контейнерних перевезень імпорتنих і вітчизняних вантажів.

Зростання імпорту товарів в Україну сприяє підвищенню якості транспортно-логістичних послуг, що надаються, повідомляє компанія "РосБізнесКонсалтинг". Це стимулює експансію світових 3PL-провайдерів і транспортно-логістичних компаній на український ринку, що в останні три роки привело до помітного загострення конкуренції між національними і міжнародними операторами ТЛП.

До основних задач транспортно-дистрибуційної мережі можна віднести:

- ефективний вибір оптимального вантажоперевізника. З появою нових

видів ТЛП, логістичних операторів, посиленням конкуренції транспортні послуги стають різноманітнішими і комплексними. Тарифікація і інші умови надання послуг варіюють від оператора до оператора, таким чином, вибір оптимального перевізника є задачею мінімізації вартості вантажоперевезення;

- вибір оптимальних маршрутів перевезення продуктів. Тут необхідно врахувати, наприклад, такі чинники, як тоннаж транспорту, рівень середньої швидкості на автодорогах;

- ефективне групування вантажів з урахуванням порядку їх розвантаження;

- розділення вантажів на небезпечні і безпечні;

- використання мінімального числа транспортних засобів для перевезення вантажів;

- ефективне використання об'єму і вантажопідйомності транспортних засобів.

За даними міжнародних консалтингових компаній, що надають послуги по оптимізації транспортно-логістичних процесів, використання спеціалізованого програмного забезпечення допомагає знизити транспортні витрати на 15% - повідомляє Портал «Укрлогіст». Крім комп'ютерного моделювання, до головних методів маршрутизації перевезень відносять такі аналітичні методи як: метод північно-західного кута, симплекс-метод, метод потенціалів, сіткових метод, задача комівояжера та ін.

Отже, необхідність транспортного забезпечення підприємств є наслідком неможливості здійснення їх виробничо-комерційної діяльності без фізичного переміщення вантажів із одного місця в інше, а при реалізації товару – від підприємства–продавця до підприємства-покупця.

В економіці регіонів транспорт є одним з визначальних елементів виробничо-комерційного процесу. Процес транспортування є однією з ключових логістичних функцій пов'язана з переміщенням продукції транспортним засобом за певною технологією в ланцюзі поставок і складається з логістичних операцій і функцій, включаючи експедирування, вантажопереробку, упакування, передачу прав і власності на вантаж,

страхування ризиків, митні процедури тощо.

Підвищення транспортних витрат, неефективне використання транспортного парку, розширення дистрибуції в регіони і необхідність постійного моніторингу ефективності постачальників примушує транспортні підрозділи підприємств постійно вирішувати задачі, пов'язані з підвищенням ефективності і керованості процесу транспортування.

В зв'язку з цим, пропонується ряд заходів по зниженню транспортно-логістичних витрат, а саме:

- оптимізація тари і упаковки, розміщення і кріплення вантажів;
- вибір оптимальних видів транспортних засобів;
- вибір оптимальних варіантів розміщення пунктів навантаження і вивантаження;
- вибір оптимальної навантажувально-розвантажувальної техніки і складського устаткування;
- застосування прогресивних складських технологій (кросс-докінг і ін.);
- вибір оптимальних логістичних схем, перевізників, експедиторів, логістичних провайдерів;
- оптимізація маршрутів і технології розвезення продукції кінцевим споживачам;
- підвищення рівня контролю за місцеположенням транспортних засобів за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Література

1. Закон України "Про транспорт" № 232/94-ВР від 10.11.94
2. Крикавський Є. В., Чухрай Н. І., Чернописька Н. В. Логістика: компендіум і практикум. Навчальний посібник. - К., Кондор, 2006 р. - 340с.
3. Лукинський В.С. Логістика автомобільного транспорту: Учеб. Пособие. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 368с.
4. Пономарьова Ю.В. Логістика: Навчальний посібник: Вид. 2-ге., перероб. та доп. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328с.